

*Jasna strona internetu
– jak wykorzystać sieć
prorozwojowo i prospołecznie?*

Projekt dofinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Innowacje Społeczne”

Główny Partner:

saferinternet.pl

Ogólna charakterystyka lekcji

Temat lekcji:

Jasna strona internetu – jak wykorzystać sieć prorozwojowo i prospołecznie?

Cele zajęć:

- poszerzenie perspektywy uczestników w zakresie potencjału wykorzystania sieci w obszarze prorozwojowym i prospołecznym,
- wzbudzenie motywacji do pozytywnego wykorzystywania możliwości internetu.

Efekty zajęć:

Uczeń:

- wskazuje pozytywne strony wykorzystania internetu;
- zna więcej przykładów wykorzystania internetu jako narzędzia uczenia się, do rozwoju własnych zainteresowań, szukania i oferowania pomocy;
- potrafi w bardziej twórczy sposób wykorzystywać nowe technologie.

Formy i metody pracy:

praca indywidualna i zbiorowa, praca w grupach, dyskusja, miniwykład.

Miejsce:

sala umożliwiająca projekcję udźwiękowionej prezentacji oraz filmu.

Sprzęt:

komputer/laptop z nagłośnieniem, projektor, ekran, tablica tradycyjna (może być również interaktywna), duże arkusze papieru i mazaki do pracy w grupach.

Materiały edukacyjne/oprogramowanie:

- Materiał nr 1 - prezentacja multimedialna.
- Materiał nr 2 – kartki z przygotowanymi nazwami kategorii lub numerkami (jeśli ponumerowane nazwy kategorii wyświetlamy na tablicy).
- Materiał nr 3 – informacyjna karta pracy dla prowadzącego.

Czas trwania:

45 minut (w zależności od potrzeb wynikających ze specyfiki grupy, dynamiki spotkania itp. na realizację zajęć można przeznaczyć 90 minut – patrz: Alternatywny przebieg lekcji).

Przebieg lekcji

WPROWADZENIE / 10 MINUT

Prowadzący informuje uczestników, że celem dzisiejszych zajęć będzie poszukiwanie różnych możliwości pozytywnego wykorzystania sieci.

Następnie dzieli uczestników na grupy liczące 3-5 osób (minimum 3 grupy ze względu na liczbę kategorii) – najlepiej losując członków każdej grupy. Jedna osoba z grupy losuje kategorię. Można tu przygotować kartki z nazwami kategorii lub numerkami (wtedy treść kategorii wyświetlamy na ekranie).

Kategorie obejmują:

- korzystanie z treści online związanych z własnymi zainteresowaniami,
- pomaganie innym online i szukanie pomocy online,
- twórczość online – prezentacja wytworów własnych i wytworów społeczności.

JASNA STRONA INTERNETU / 30 MINUT

ĆWICZENIE NR 1. POZYTYWNE WYKORZYSTANIE SIECI

Grupy mają za zadanie w 15 minut wymyślić, zapisać i przedstawić, także z wykorzystaniem tabletów (np. prezentując określone strony internetowe), konkretne przykłady rozwiązań należących do wybranej przez grupę kategorii.

Prowadzący omawia przykłady, uzupełniając je w miarę potrzeby o swoje własne (można tu skorzystać z informacyjnej karty pracy dla prowadzącego – materiał nr 2).

Prowadzący, pracując już z całą klasą, pogłębia możliwości działania w poszczególnych kategoriach. Uczniowie notują rozwiązania na kartach pracy (materiał nr 1).

PODSUMOWANIE / 5 MINUT

Konieczne konkluzje:

W podsumowaniu warto podkreślić, że pomimo tego, iż z internetu korzysta wielu ludzi i panuje powszechne przekonanie, że wszyscy znają jego możliwości i potrafią je wykorzystać, to rzeczywistość wygląda inaczej. Warto zatem cały czas interesować się i rozpoznawać, jak internet wykorzystać jako ważne narzędzie dla własnego rozwoju oraz po to, by robić rzeczy dobre dla innych.

Zadaniem domowym jest wykorzystanie jednego z pomysłów i opisanie go oraz przedstawienie na początku kolejnych zajęć.

Jeśli prowadzący zdecyduje się na realizację zajęć na 2 godzinach lekcyjnych, może wzbogacić lekcję o prezentację różnych możliwości pozytywnego wykorzystania internetu. Dobrym narzędziem będzie tu strona <http://digitalyouth.pl/>, na której znajduje się wiele przykładów kreatywnego wykorzystania nowych technologii.

W przypadku wyboru alternatywnej wersji lekcji, po prezentacji tematu i celu zajęć, należy wyświetlić na ekranie podgląd serwisu digitalyouth.pl i objaśnić uczniom, czym jest projekt Digital Youth. Następnie prowadzący wyświetla wybiórczo kilka filmików z Digital Youth Forum (po kilka minut każdy, w formie zajawki) o różnej tematyce z odpowiednim komentarzem dotyczącym kreatywnego wykorzystania nowych technologii (np. „Jak zmieniłam słabość w siłę?”, „Od zera do game-makera”, „Cyberbullying - klątwa nowoczesności”, „Jak brzmi miłość?”, „Twój plan to nie domek z kart”, „W sieci pająka”, „Będzie drama”, „Ty i Twoje niesamowite ucho”, „Krótka historia sztucznej inteligencji”). Po projekcji filmików osoba prowadząca dzieli zespół na trzy lub cztery grupy (w przypadku czterech grup należy dodać jeszcze jedną kategorię - „korzystanie z treści online związanych z nauką i edukacją”). W sprawnie pracujących klasach można też zadać uczniom dodatkowe pytanie interpretacyjne: Co opisane działania w internecie dają twórcom i odbiorcom?

Po przedyskutowaniu wyników pracy grup, warto zorganizować prezentację na temat pozytywnego wykorzystania sieci. Osoby prezentujące powinny należeć do grupy zajęciowej (można je wyłonić przed zajęciami na podstawie wiedzy na temat grupy - zainteresowań, kreatywnych i/lub prospołecznych działań podejmowanych w sieci, itp.)

Wskazówki dla prowadzącego

- Istotą lekcji jest poznanie i przeanalizowanie pozytywnych rozwiązań o różnym stopniu zaawansowania – zarówno w kontekście wiedzy technicznej, jak i zaangażowania uczniów. Da to szansę wykorzystania generowanych rozwiązań jak najszerzej grupie uczniów.
- Podczas testowania ćwiczeń programu IMPACT okazało się, że zróżnicowanie poziomu zaawansowania grup jest znaczące. W niektórych przypadkach prowadzący pełni rolę moderującą, tylko w niewielkim stopniu uzupełniając pomysły uczniów. W tym przypadku uczniowie uczą się w większym stopniu od siebie nawzajem. W innych przypadkach prowadzący podaje konkretne możliwości wykorzystania internetu, pełniąc rolę osoby inspirującej i motywującej do podejmowania działań. W takich grupach szczególnie istotna jest wiedza prowadzącego, dotycząca konkretnych przykładów możliwości wykorzystania internetu w różnych sferach.
- Osoba prowadząca zajęcia powinna znać AKTUALNE przykłady pozytywnego wykorzystania nowych mediów przez dzieci i młodzież – warto poszukać ciekawych społeczności, stron, blogów, profili. Jako inspiracja mogą posłużyć materiały i przykłady znajdujące się na takich stronach i portalach, jak np. digitalyouth.pl, YouTube, polakpotrafi.pl, siepomaga.pl, petycjeonline.pl.
- Zajęcia warto zrealizować z użyciem nowych technologii (tablica interaktywna, tablety, rzutnik multimedialny). Można je też przeprowadzić w pracowni komputerowej. Dzięki temu uczniowie będą mogli od razu sprawdzać proponowane strony, portale, blogi. W trakcie zajęć warto też wykorzystać aplikacje, które pozwolą szybciej i ciekawiej przeprowadzić proponowane zajęcia (np. Padlet, Socrative, Mentimeter, Kahoot).

- Cross, D. Campbell, M., Slee, P., Spears, B., Barnes, A. (2014). Australian research to encourage school students' positive use of technology to reduce cyberbullying. W: P. K. Smith, G. Steffgen (red.). *Cyberbullying through the New Media Findings from an international network*, Psychology Press.
- Del Rey, R., Casas, J. A. and Ortega, R. (2016), Impact of the ConRed program on different cyberbullying roles. *Aggressive Behavior*, 42: 123–135. DOI:10.1002/ab.21608.
- Fergus, S., Zimmerman, M. A (2005), Adolescent resilience: A framework for understanding healthy development in the face of risk. *Annual Review of Public Health*, 26, 399-419.
- Garaigordobil, M., Martínez-Valderrey, V., Yang-Hsueh, C., & Powell, N. L. (2016). Impact of Cyberprogram 2.0 on Different Types of School Violence and Aggressiveness. *Frontiers In Psychology*, 1-11. DOI:10.3389/fpsyg.2016.00428.
- Knol, K., Pyżalski, J. (2011). Mobbing elektroniczny: analiza rozwiązań profilaktycznych i interwencyjnych. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 1 (34), s. 68-82. http://fdds.pl/wp-content/uploads/2016/05/Knoll_K_Pyzalski_J_2011_Mobbing_elektroniczny_analiza_rozwiazan_profilaktycznych.pdf.
- Knol, K., Plichta, P., Pyżalski, J. (2012). Jak radzić sobie z agresją elektroniczną młodych ludzi? Założenia, wybrane wyniki i podjęte działania w projekcie Daphne III – „Cyberbullying wśród młodzieży: badania i interwencja w sześciu krajach europejskich”. *Trendy. Internetowe czasopismo edukacyjne* 1. https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/wp-content/uploads/2015/09/Trendy-1-z-2012_J.-Py-alski-i-in..pdf
- Pisarska, A. Ostaszewki, K. (2012). Resilience w rodzinie – wynik badań warszawskich gimnazjalistów. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 3(40), 62-83.
- Preventing Cyberbullying. Promoting the positive use of technology.* <http://old.digizen.org/cyberbullying/fullguidance/preventing/promoting.aspx>.
- Pyżalski, J. (2010). Agresja elektroniczna i cyberbullying – stary dom z nową fasadą? Nowe technologie komunikacyjne w życiu młodzieży. W: J., Pyżalski, E. Roland (red.), *Bullying a specjalne potrzeby edukacyjne*. Łódź: Wyższa Szkoła Pedagogiczna/Centrum Badań Behawioralnych Uniwersytetu Stavanger.
- Pyżalski, J. (2012) *Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Spears, B., Costabile, A., Brighi, A., Del Rey, R., Pörhölä, M., Sanchez, V., Spiel, Ch., Thompson, F. (2014). Positive uses of new technologies, in relationships in educational settings. W: P. K. Smith, G. Steffgen (red.). *Cyberbullying through the New Media Findings from an international network*, Psychology Press.

Materiał nr 2 – karta pracy do ćwiczenia nr 1

	<p>Co mogę zrobić dobrego online? Gdzie, na jakich stronach? Za pomocą jakich narzędzi internetowych? Jak konkretnie mogę to zrobić?</p>
Korzystanie z treści online związanych z własnymi zainteresowaniami	
Pomaganie innym online i szukanie pomocy online	
Twórczość online – prezentacja wytworów własnych i wytworów społeczności	

Kategoria	Przykłady	Poszerzenie w zakresie ilości i jakości rozwiązań
Korzystanie z treści online związanych z własnymi zainteresowaniami	Kanały tematyczne YouTube, Khan Academy, prenumerowanie słówek np. na Facebooku czy na adres poczty elektronicznej.	Subskrypcja kanałów, dzielenie się z innymi znalezionymi treściami, dawanie informacji zwrotnej autorom treści internetowych (polubienie, podziękowanie, dyskutowanie z innymi odbiorcami materiałów, sugerowanie nowych treści rozwiązań, doradzanie twórcy).
Pomaganie innym online i szukanie pomocy online	Fora, portal ewolontariat.pl, społeczności z oceną usług, fora internetowe tematyczne, portale specjalistyczne, eporadnie, kanały komunikacji zapośredniczonej nauczycieli, psychologów etc.	W ramach udzielania pomocy: Altruizm internetowy – doradzanie nieznanym osobom, które proszą o radę w internecie, wolontariat online, komentowanie i ocena usług – np. booking.com – dające innym informacje o jakości, dzielenie się ważnymi treściami – linkowanie do nich. W ramach uzyskiwania pomocy: korzystanie z forów tematycznych, grup wsparcia, korzystanie ze stron prowadzonych przez specjalistów, również z możliwością kontaktu online ze specjalistą, kontakt anonimowy online z wychowawcą/pedagogiem/psychologiem. UWAGA: konieczne jest przedyskutowanie wiarygodności treści i konieczności krytycznego i ostrożnego podejścia.
Twórczość online – prezentacja wytworów własnych i wytworów społeczności	Ogólne i tematyczne społeczności wymiany treści. Portale społecznościowe (fanpage), mailing, forum, memy.	Blogowanie, korzystanie z tematycznych społeczności wymiany treści, tworzenie treści z innymi osobami (także z tymi, którzy mają większe techniczne zdolności, tworzenie treści na konkursy, tworzenie foto/video komentarzy, tworzenie portfolio online, tworzenie grup zaangażowanych społecznie, informowanie o problemach, moderowanie fanpage'a, grup dyskusyjnych, dołączanie do grup zgodnych z zainteresowaniami.